

LÉGATION DE POLOGNE  
EN BELGIQUE

BRUXELLES, LE  
29, AVENUE DES GAULOIS  
TÉL. : LINTHOUT 2267

73975.

27/IV 1921.

KS

NACZELNE POWIĄZANIE WŁASNE POLSKIE  
ADJUTANTURA GENERALNA  
WARSZAWA  
L: Dz. 73975 dnia 27/IV 1921 r.  
załącz. Wydział

Szanowny Panie Majorze

Porwałam sobie przyjemność na Paucz zyc odpis  
listu p.osta S.każnięgo w sprawie znaczenia  
w Brusseli placówce inżyneryj. Nie omylił się  
do prawdy co mogło spowodować tego rodzaju  
zarządzenie, skądbywicie nie wiem i nie mam  
- słychać rzeczywiście jest to jeden z wielu  
działania polityczni znaczenia, które  
szkolenie. Wydaje mi się, że sprawy jest zbyt  
proszę, aby uwracać było jeszcze uad u  
do porządku dziennego - w tym przekonaniu  
zwracam się do Paucz uwracając i przypominam,  
że byłoby bardzo dobre, aby Komendant  
był o uwracając donosić poinformowany

Przed bardzo wdzięczny jest Paucz rzeczywiście  
do uwracając p.osta o tym czy uwracając Paucz w uwracając  
przedstawiać ewolucja dla uwracając, ostateczni  
wspomniano w Brusseli

Uwaga dnia i uwracając uwracając T. S.

M. Kasprzak

INSTITUTE  
ARCHIVES  
New York

zwinięcia placówki Attaché wojskowego w Brukselli.

Do Pana Ministra Spraw Zagranicznych,  
W W a r s z a w i e .

Attaché wojskowy w Brukselli, major  
hr. Starzeński, zakomunikował mi otrzymaną  
25.b.m. depeszę, następującej treści:-

" Wobec możliwej wkrótce likwidacji  
" placówki przygotować wszystko tak  
" by po otrzymaniu rozkazu można było  
" zaraz wyjechać ".

Ponieważ stanowisko Attache wojskowego  
jest ściśle związane z Poselstwem, pozwalam so-  
bie, oprócz depeszy szyfrowej No.14. zwrócić  
się do Pana Ministra z usilną prośbą o zachowa-  
nie placówki Attaché wojskowego z następują-  
cych względów:-

I. Belgja zawsze była, a teraz tembardziej jest  
placówką obserwacyjną pierwszorzędnej wagi, ze  
względu na to, że jeszcze przez długi przeciąg  
czasu należy przewidywać czynną akcję Aliantów  
przeciwko Niemcom, w której Belgja politycznie  
i militarnie bierze udział czynny, politycznie,  
będąc uczestnikiem Rady Najwyższej, militarnie,  
przez okupację części Nadrenji, a chwilowo i w ba-  
senie Ruhry. Stąd wniosek, że musi być tu-  
taj Attaché Wojskowy, który przez kontakt ze  
sztabem belgijskim, misjami wojskowemi Aliantów  
i stosunki osobiste zbiera informacje, prawie  
zawsze, ze względu na ich charakter, dla człon-  
ków Poselstwa, niedostępne.

27.4.1921.

2.

2. Jest do przewidzenia, że wojsko polskie będzie musiało jeszcze przez dłuższy czas zaspakajac swoje potrzeby przez zakupy zagranicą. Ze względu na rozwinięty przemysł, Belgja będzie mogła łatwiej może niż inne państwa dostarczać potrzebnych materjałów. Jedynie Attaché Wojskowy może na mocy rozporządzeń swych władz zwierzchnich zamówienia takie i zakupy uskuteczniać i do Polski wysyłać. Attaché wojskowy n.p. wykończ w przeszłym roku, przez swoją akcję polityczną i finansową, znaczny zakup broni / 35.000 karabinów i 4 milionów ładunków /, zajął się odbiorem, opakowaniem i ekspedycją. Poselstwo nie ma do załatwiania takich spraw ani kompetencji ani czasu.

3. Ministerstwo Spraw Zagranicznych poleciło Poselstwu pilne badanie ruchu bolszewickiego w rejonie swego działania. Poselstwo wprowadzi prace w tym kierunku przez śledzenie niejako zewnętrznych objawów tego ruchu, t.j. prasy, organizacji robotniczych etc. ale nie może, ze względu na swój charakter zajmować się służbą wywiadowczą, która wchodzi w zakres działania Attaché wojskowego. Przez Belgję przesuwają się bardzo wiele osobników w akcję bolszewicką zamieszanych, których należy śledzić, gdyż tędy właśnie prowadzą drogi propagandy bolszewickiej z Rosji, Niemiec via Holandję do państw alianckich i Ameryki. Attaché wojskowy jest w ścisłym kontakcie ze swymi kolegami, z których zwłaszcza

3.

Attaché amerykański, posiadający duże środki i personel, nieraz już cennych udzielał informacji.

4. Król belgijski i armja belgijska cieszą się, dzięki stanowisku zajętemu w czasie wojny wysokim wśród sprzymierzeńców autorytetem moralnym. Attache wojskowy personifikuje niejako więzy moralne, łączące wojsko polskie i jego wodza z wodzem i arją belgijską.

Wrażenie wywołane skasowaniem placówki będzie fatalne, tymbardziej, że wszystkie państwa aljanckie, między innymi Rumunja i Czecho-Słowacja mają tutaj attaché wojskowych.

5. Nie wchodząc nawet w ocenę argumentów wojskowych muszę stwierdzić stanowczo, że nietylko nie należy kasować placówki attaché wojskowego, ale należałoby mu dać pomocnika, coby dało Attaché wojskowemu możność przydzielenia także do Poselstwa w Hadze, gdyż Holandja ma cechy analogiczne z Belgią co do możności obserwacji państw sąsiednich, a także ruchu bolszewickiego.

Osobiście, co do osoby majora Starzeńkiego, muszę na mocy przeszło całorocznej pracy z nim, obserwacji i doświadczenia stwierdzić, że dzięki swemu taktowi i sumienności, potrafił wyrobić sobie zupełnie wyjątkowe stanowisko w sferach wojskowych i obcych poselstwach, dzięki temu stanowisku, jak Panu Ministrowi pewnie wiadomo, dostarczył wielu cennych informacji tak

4.

swojej władzy bezpośredniej jak i Poselstwu,  
z którym zawsze w największej harmonji pracował.

Domyślam się, że projektowane jak dotąd  
skasowanie placówki attaché wojskowego, wywo-  
żane jest żądaniem Ministerstwa Skarbu. Mam  
nadzieję, że Pan Minister zechce odpowiednie  
czynniki przekonać, że względy oszczędnościowe  
mają swoje granice, gdy chodzi o pierwszo-  
rzędne potrzeby państwowe.

(-) W. Sobieski